

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД 09 – 46/08.01.2024 г.

На основание чл. 13д, ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряването на обучението по учебен предмет

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за специфична професионална подготовка по учебен предмет художествена тъкан за специалност **2150703 „Художествена тъкан”** от професия код **215070 „Художник – приложни изкуства”** от професионално направление код **215 „Приложни изкуства и занаяти”**.

X

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

За специфична професионална подготовка

ПО

УЧЕБЕН ПРЕДМЕТ

ХУДОЖЕСТВЕНА ТЪКАН

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № РД 09 – 46/08.01.2024 г.

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 2150703 „Художествена тъкан”

ПРОФЕСИЯ:

код 215070 „Художник – приложни изкуства”

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 215 „Приложни изкуства и занаяти”

София, 2024 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по предмет **художествена тъкан** е предназначена за специфична професионална подготовка по специалност код 2150703 „Художествена тъкан” от професия код 215070 „Художник – приложни изкуства”, професионално направление код 215 „Приложни изкуства и занаяти”.

Съдържанието на учебния предмет разкрива възможности за създаване на умения за създаване на текстилни художествени изделия.

Учебното съдържание в учебната програма е структурирано в раздели. Във всеки раздел са определени примерни теми. Учебният материал и темите се разпределят от учителя в началото на учебната година.

Структурата на учебната програма е съобразена с изискването учениците да усвоят знания за българското и световното културно наследство и съвременното развитие на текстила и текстилното изкуство, развиването на декоративното и абстрактно мислене, на творчески и технологични умения, оформянето на професионално-личностни качества и навици, гарантиращи упражняването на професията.

Учебното съдържание е подбрано в съответствие с поставените цели и осъществява междупредметна връзка с учебните дисциплини - рисуване, живопис, технология, компютърна графика, перспектива, пластична анатомия и история на изкуството.

Обучението по предмета се провежда в ателие за проектиране, оборудвано с работни маси, шкафове за съхранение на проекти и чертежи, проекти, нагледна документация, компютри, скенери, принтери, таблети, софтуерни програми и др.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

Обучението по учебния предмет **художествена тъкан** има за цел да създаде знания за видовете тъкани, композиции, стилизация, колорит и изразни средства, както и умения за работата с различни изобразителни материали и техники.

В процеса на обучението се цели учениците да придобият знания за адаптиране и реализиране на даден проект в съответните материали и техники. Научават се да използват разнообразни текстилни техники, да преценяват различните възможности за реализация според конкретната задача и да придават завършен вид на текстилното изделие.

Уменията и знанията, които учениците получават по време на обучението си по специален предмет художествена тъкан, дават възможност за успешна професионална реализация, конкурентност, широк спектър от възможности за кандидатстване във висши учебни заведения с различни специалности в областта на пластичните изкуства. Завършилите пълния петгодишен курс на обучение могат да създават и реализират авторски проекти, умеят както да планират и организират работата си, така и да изработват прецизни образци и детайли.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	Типов учебен план	IX клас		X клас		XI клас		XII клас	
		Брой учебни седмици	Общ брой часове	Брой учебни седмици	Общ брой часове	Брой учебни седмици	Общ брой часове	Брой учебни седмици	Общ брой часове
1.	Типов учебен план за професионално образование без интензивно и без разширено изучаване на чужд език.	36	18	36	18	36	108	29	87

1. Препоръчителен брой на учебните часове:

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ	Брой учебни часове
	IX клас	
1.	Текстилни влакнести материали	2
2.	Строеж на текстилните изделия	4
3.	Експлоатационни качества на площните текстилни изделия	4

4.	Асортимент на площните текстилни изделия	8
	Общ брой учебни часове	18
	X клас	
1.	Изобразителни техники и видове материали за създаване на образ. Работа с природни форми – растителни и анималистични. Стилизация.	10
2.	Стилизация, декоративен елемент, орнамент. Декоративна композиция- видове.	8
	Общ брой учебни часове	18
	XI клас	
1.	Проектиране на декоративно текстилно изделие за интериор (декоративна възглавница, покривка, салфетки за студено сервиране и др.), изпълнено в смесена техника, съчетаваща ситопечат, печатане с ръчни печатни форми с рисуване, бродиране, апликиране и др.	40
2.	Проектиране на декоративен шал. Характерни особености на проектирането и изобразителните възможности на техниката на изпълнение.	12
3.	Проектиране на аксесоар към облеклото (чанта, колан, шапка, шал, бижута от текстилни материали).	40
4.	Проектиране на композиция - текстилно пано за интериор по конкретно зададена тема.	16
	Общ брой учебни часове	108
	XII клас	
1.	Текстилен дизайн - десен. Видове десени според предназначението им и видове орнаментиране. Характерни особености на декоративния десен според предназначението му – за жилищен интериор, за обществен интериор, за облекло и др.	57
2.	Декоративна композиция – текстилна пластика. Създаване на абстрактни и геометрични пространствени композиции.	30
	Общ брой учебни часове	87

1. Раздели и теми

IX клас

Раздел 1. Текстилни влакнести материали

- 1.1. Общи свойства на текстилните влакна - геометрични, физични и механични.
- 2.1. Класификация на текстилните влакнести материали

Раздел 2. Строеж на текстилните изделия

- 2.1. Класификация на текстилните нишки.
- 2.2. Строеж на тъканите.

Раздел 3. Експлоатационни качества на площните текстилни изделия

- 3.1. Геометрични свойства.
- 3.2. Физико-механични свойства.
- 3.3. Естетични свойства.
- 3.4. Хигиенни свойства.

Раздел 4. Асортимент на площните текстилни изделия

- 4.1. Класификация на платовете в зависимост от състава им.
- 4.2. Асортимент на тъканите с битово предназначение.
- 4.3. Асортимент на памучни и памучен тип тъкани.
- 4.4. Асортимент на вълнени и вълнен тип тъкани.
- 4.5. Асортимент на копринени и копринен тип тъкани.
- 4.6. Асортимент на материали за изработване на аксесоари.
- 4.7. Асортимент на нетъкан текстил.

X клас

Раздел 1. Изобразителни техники и видове материали за създаване на образ. Работа с природни форми – растителни и анималистични. Стилизация.

- 1.1. Проучвателни рисунки и скици на растения от натура
- 1.2. Рисунки на зооморфни обекти от натура.
- 1.3. Рисуване на природни форми с различни материали и техники – туш, маркер, въглен, пастели, бои, монотипия, колаж и др.
- 1.4. Използване на характерните особености и свойства на материалите за изобразяване и възможности за комбинирането им. Съчетаване на различни изобразителни техники.

Раздел 2. Стилизация, декоративен елемент, орнамент. Декоративна композиция -

видове.

- 2.1. Стилизация на образи. Създаване на орнамент.
- 2.2. Затворена композиция в квадрат, в кръг, в триъгълник и др. със стилизирани елементи.
- 2.3. Отворена композиция - фриз със стилизирани природни и геометрични елементи.
- 2.4. Композиционни и цветови гами - варианти. Работа с темперни бои.

XI клас

Раздел 1. Проектиране на декоративно текстилно изделие за интериор (декоративна възглавница, покривка, салфетки за студено сервиране и др.), изпълнено в смесена техника, съчетаваща ситопечат, печатане с ръчни печатни форми с рисуване, бродиране, апликиране и др.

- 1.1. Проектиране на текстилно изделие, притежаващо конкретна утилитарна функция.
- 1.2. Техника на ситопечат. Смесване на различни текстилни техники.

Раздел 2. Проектиране на декоративен шал. Характерни особености на проектирането и изобразителните възможности на техниката на изпълнение.

- 2.1. Проект с техниката на рисуване върху коприна.
- 2.2. Техники за десениране чрез резерваж – батик, багрене и рисуване върху текстил.

Раздел 3. Проектиране на аксесоар към облеклото (чанта, колан, шапка, шал, бижута от текстилни материали).

- 3.1. Проектиране на обемна текстилна форма – аксесоар към облеклото по конкретно поставена тема.
- 3.2. Проектиране на аксесоар с техниките на плъстене и на тъкане.
- 3.3. Изработване на технологични чертежи, макети и шаблони, използвани при реализирането на текстилното художествено изделие.
- 3.4. Комбиниране и смесване на различни текстилни техники и материали с техниките за тъкан и нетъкан текстил.

Раздел 4. Проектиране на композиция - текстилно пано за интериор по конкретно зададена тема.

- 4.1. Прилагане на знания за психологическите особености и въздействие на

цвета в интериора - жилищен или обществен, съобразяване с принципите за построяване на декоративна композиция в различните формати при проектирането.

4.2. Проектиране на уникално текстилно изделие, предназначено за интериор по зададена тема.

XII клас

Раздел 1. Текстилен дизайн - десен. Видове десени според предназначението им и видове орнаментиране. Характерни особености на декоративния десен според предназначението му – за жилищен интериор, за обществен интериор, за облекло и др.

1.1. Проектиране на десен по зададена тема. Композиционни и цветови варианти.

Раздел 2. Декоративна композиция – текстилна пластика. Създаване на абстрактни и геометрични пространствени композиции.

2.1. Проектиране на декоративна текстилна пластика – рисунки и скици. Работа с различни мащаби, структури, обеми и цветови гами. Изработване на макет в мащаб.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНОТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В края на обучението учениците трябва да притежават следните знания, умения и компетентности:

знания:

- за историческото развитие – традициите и съвременните тенденции в областта на текстила;
- за необходимите инструменти, повърхности и изобразителни материали за изграждане на образ при създаване на проект на декоративна композиция за текстил;
- за свойствата на различните видове текстилни материали, инструменти за работа и помощни материали, техники.

умения:

- за избор на подходяща декоративна композиция за художествено текстилно изделие според конкретната задача;
- за правилен избор на основни, помощни и спомагателни материали за създаване на текстилни художествени изделия;
- за спазване на съответните етапи в процеса на изработване на текстилното художествено произведение или текстилен дизайн;

- за придаване на завършеност на изделието;
- за използване на съвременни средства за проектиране, обработване и представяне на художествена творба – компютър, мултимедия, графични програми;
- за проектиране на декоративни композиции и прилагане на принципите на комбинаториката, цветознанието, стилознанието, декорацията.

компетентности :

- владение на различни текстилни техники за реализиране на проектите;
- планиране и организиране на текущите задачи и решаване на възникналите проблеми, свързани с дейността по изпълнение на проекта в материал;
- прилагане на усвоените знания и умения за безопасност при работа в специфична среда;
- създаване на художествена текстилна творба и на текстилен дизайн - работа с компютър и графични програми;
- използване на съвременни средства за комуникация при намиране на информация в етапа на проучване, предшестваш процес на проектиране.

V. АВТОРСКИ ЕКИП

1. инж. Ивелина Апостолова – ПГО „Недка Иван Лазарова“ – гр. Русе
2. Пламена Пинтева – ПГО „Недка Иван Лазарова“ – гр. Русе
3. Сюзане Алиева – ПГО „Недка Иван Лазарова“ – гр. Русе